

Komu naj verjamem?

V katerokoli društvo pridem, se vrstniki pritožujejo: Popolnoma smo zmedeni. Vsi govorci na TV in radiu se strinjajo, da je pokojninska reforma potrebna, a polovica je ni pripravljena podpreti. Kako je to mogoče? Med seboj se obtožujejo, govorijo veliko preveč zapleteno, nerazumljivo. Ne najdemo se. Vemo samo to, kar občutimo: da so pokojnine vsak dan vredne manj. Naši priletni otroci imajo premajhne plače, po 50. letu živijo v negotovosti, ali jim bodo delodajalci pustili delati do upokojitve ali pa jih bodo poslali na zavod za zaposlovanje. Bežijo v pokoj, kjer bo pokojnina vsaj prišla vsak mesec, pa čeprav bo majhna. Politiki podaljšujejo delovno dobo, naši vnuki pa ne dobijo zaposlitve. Kako naj se pravilno odločimo, če je vse zmešano? Zakaj je Erjavec proti reformi, ZDUS pa je zanj?

Tole so dejstva, zaradi katerih smo se v upravnem odboru zveze društev upokojencev odločili, da bomo članstvu priporočili, naj gredo na volitve in naj podpro pokojninsko reformo.

Delavci (in delodajalci) smo in bomo vsak mesec vplačevali določene zneske v pokojninsko blagajno. S tem nam država daje poroštvo, da bomo dobili pokojnino, ko se bomo upokojili.

Zdaj število delavcev upada, upokojencev pa narašča. Ob tem se daljša tudi doba preživetja, to je doba prejemanja pokojnine.

V minulih 20 letih so politiki v sodelovanju s kapitalom sprejeli vrsto ukrepov, ki so ogrozili pokojninsko blagajno. Prepolovili so prispevek delodajalcev, načrtno so odpravili službo družbenega knjigovodstva, ki je nadzorovala plačevanje prispevkov za pokojnine.

Upravljalci KAD so z vednostjo in pod nadzorom politike ravnali slabo z denarjem, namenjenim za vzdržnost pokojninske blagajne. Zdaj je tudi ta blagajna prazna.

Zaradi vseh teh premalo premišljenih ukrepov je pokojninska blagajna ogrožena. Iz državnega proračuna moramo za izplačilo starostnih in invalidskih pokojnin nameniti že 1,8 milijarde evrov na leto.

Proračunska vreča pa je prazna. Za pokojnine in plače v javnem sektorju in za socialne transferje si slovenska država že

izposoja denar v tujini. Če bo to morala početi še naprej, bo bankrotirala, bankrotu pa bo sledilo drastično zniževanje pokojnin in plač.

Prebivalci upravičeno pričakujemo, da bi morali prazno blagajno napolniti tako, da bi odvzeli premoženja tistim, ki so na račun praznjenja blagajn ustvarjali zasebne dobičke. Sodni mlini meljejo, a meljejo počasi. Brez poštenega sojenja pa jim ne moremo premoženja kar pobrati. Poleg tega je svetovni kapital osiromašil tudi naše novorojene bogataše. Tako bomo, žal, morali breme recesije nositi vsi, tudi tisti, ki nismo nič krivi zanj. Glavni učinek predlaganega zakona bo prineslo postopno podaljševanje delovne dobe (za 4 mesece na leto). Neprijeten, a nujen ukrep.

Upokojenci smo že veliko prispevali za stabilnosti pokojninske blagajne, kar dokazuje razmerje med plačo in pokojnino, ki pada že od leta 2000. Zdajšnjim upokojencem prinaša novi zakon pomembno zagotovilo: nič več padanja pokojnin. Zaradi boljšega razmerja med plačo in pokojnino (80 odstotkov), kot je zdaj, se bo pokojnina celo za malenkost dvignila. To je tudi prav, saj se polovica upokojencev uvršča med najrevnejše prebivalce Slovenije.

Kot trdijo strokovnjaki, je med za prebivalce slabimi, a za stabilno pokojninsko blagajno nujnimi možnimi rešitvami, kot je nadaljnje zniževanje razmerja med pokojnino in plačo, dvig prispevne stopnje ali zvišanje starostne dobe, slednja možnost ljudem še najbolj prijazna, torej najmanj slaba.

Politično neodvisni strokovnjaki (T. Stanovnik, J. Mencinger, I. Ribnikar ...) trdijo, da predlagani zakon izboljšuje dolgoročni socialni položaj slovenskih državljanov.

Kar zadeva DeSUS, pa tole. Je politična stranka in pred volitvami 2012 išče med ljudmi tiste, ki bi ga bili pripravljene podpreti. Odločili so se za delavce. Legitimna, a slaba odločitev. Niso mladi, niso domiselni in niso inovativni. Po moji oceni so se ustrelili v koleno.

Se bo torej vendarle kaj lažje odločiti?

Mateja Kožuh Novak

vsebina

Pismo ZDUS	2
Bodimo modri in odgovorni	3
Narejeno med 2007/2011	4
Priznanja ZDUS	6
Obrazci za priznanja ZDUS	8
Priloga Urada Vlade RS za komuniciranje	12
Solidarnost, temelj pokojninskega zavarovanja	19
Aktivno državljanstvo	20
Zanimivo, novo, preberite	22
Obvestila ZDUS	23

Zagrebski upokojenci obiskali ljubljanske. Več na strani 22.

Pismo ZDUS

Dovolj imamo tega gnilega kapitalizma!

Na 50 let podlage (gradnja tovarn, nova delovna mesta, razvojni laboratoriji, kjer so delali številni strokovnjaki) še 20 let uničevanja (zapiranje tovarn, uničevanje delovnih mest). In vse to v imenu grške demokracije (beri anarhije, ki je že dvakrat propadla in ji Slovenija pomaga z denarjem davkoplačevalcev). Govorijo o delovnih mestih samo zato, da bi bili ugajali brezposelnim. Lek so prodali tujcem, ki je kupnino poplačal z dobičkom podjetja v 3 do 4 letih, in to je bila še ena izmed »liberalnih inovacij«, ki so kot številne druge povprečnega državljana RS pripeljale v prezadolženost (blizu 8 tisoč evrov!), ki jo bomo z reformami morali plačati spet državljani, poleg tega pa so nas pripeljali v članstvo številnih združenj samo zato, da se lahko trkajo sami po prsah zaradi lastne promocije in lastnih osebnih koristi. Pohlepnim, sebičnim, z manipulacijo moči (tudi prek politike vseh barv) se v tej državi ni do danes še nič zgodilo. Morda bi bilo treba zamenjati sodstvo in uvesti posebna sodišča, da bi to družbo očistili »gnilih, smrdečih korit« in ljudstvu dovolili, da samo odloča o svoji usodi? Kako si lahko politične stranke vzamejo oblast v svoje roke, si jo prilastijo kot plen in udarjajo z vsemi svojimi umotvori po preprostem slovenskem človeku, pa čeprav niso dobile na volitvah te pravice? Številni zdajšnji politiki, so prišli iz vrst nekdanje ZSMS in se valjajo po strankah že 30 let in več, pri tem pa se sami nikoli niso pojavili na trgu dela. So pa tako pametni, da dobro še danes, v slovenskem kapitalizmu prodajajo

svoje »kardeljevske diplome« in so polni sovraštva do preteklosti, ki jim je omogočila brezplačno šolanje in redno plačo. Čas je, da si poiščejo druga dela, morda se za začetek odpravijo kar na zavod za zaposlovanje. Slovenija ne potrebuje resetiranja, ampak očiščenja barab, ki so zaradi lastnih interesov blokirale razvoj slovenskega gospodarstva. In vsi ti številni »dopisni ekonomisti«, ki nikoli niso delali v gospodarstvu, poleg redne plače na univerzah za dobre honorarje svetujejo politiki, v resnici pa skrbijo predvsem za svoje žepe, da dobro živijo s prodajanjem ekonomistih receptov iz tujih knjig (številne so že zastarele). Upokojencem se usklajujejo pokojnine po interventnem zakonu. ZPIZ-1 je blokiran, kar zadeva usklajevanje! Pred vrati imamo ZPIZ-2 in nov interventni zakon (v javnem sektorju se zaposlujejo ljudje, govori se o kakih štiri tisoč, dvigujejo se plače v javnem sektorju). Poleg tega nam ZZZS hoče zaračunavati skoraj še enkrat višje prispevke za osnovno zdravstveno zavarovanje. Še vedno plačujemo prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Kmalu nas bodo udarili še z davkom na nepremičnine, pa še česa se bodo spomnili! In kako se odzivajo upokojenci na vse to? Kot pravite, ima kakih 60 odstotkov vseh upokojencev pokojnine do 600 evrov. Kako bodo ti ljudje plačevali vse te nove dajatve, po drugi strani pa država varčuje predvsem pri upokojencih. Tako ne bo šlo več dolgo ... Če res zastopate upokojence, potem boste tudi odreagirali. Pa ne morejo biti upokojenci v socialni državi največje breme te države! Poleg tega se pripravlja še zdravstvena reforma, po kateri naj bi plačevali zdravila iz vmesne liste tudi za visok pritisk, holesterol itd. ... Kako bodo upokojenci z nizkimi pokojninami lahko plačevali vse to? Po drugi strani pa imamo prejemnike pokojnin, za katere niso bili plačani prispevki (nekdanje vojaške pokojnine, državne pokojnine, izjemne pokojnine).

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Upokojenec A. G.

Bodimo modri in odgovorni

Le še nekaj dni nas loči od t. i. super referenduma, na katerem bomo v nedeljo, 5. junija odločali o treh zakonih, med drugim o zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2). Že v eni prejšnjih številkih smo obljubili, da vas bomo seznanili z najpomembnejšimi rešitvami zakona ZPIZ-2.

Tako kot mnogi drugi tudi sama menim, da gre za zahtevno odločitev in da bodo mnogi v zagati, kako se odločiti. Naj ponovim svoje mnenje: sodim med tiste, ki so poudarjali, da zakon s tako zahtevno strokovno vsebino, ki ima več kot 400 členov, ni primeren za referendumsko odločanje, čeprav je referendum ena pomembnih oblik demokratičnega odločanja.

V predreferendumski kampanji nam mediji vsak dan posredujejo različna stališča, mnenja, predloge in pripombe, kar mnoge bega. Skoraj enotni pa smo v spoznanju, da je pokojninska reforma potrebna; kar zadeva njeno vsebino pa, žal, te enotnosti ni bilo mogoče doseči. Pri tem naj vnovič poudarim, da so nekatera dejstva neizpodbitna in da jih bo treba upoštevati pri odločanju na referendumu. Ta dejstva so: s pokojninsko reformo se ne soočamo le v naši državi, temveč so se in se še tudi v drugih evropskih državah. Reforme ne zahteva le zdajšnja ekonomska kriza, temveč in predvsem demografski tokovi. Postali smo dolgoživa družba, kjer narašča število starejših, zato tudi število upokojencev. O tem, da se razmerje med številom zavarovancev in upokojencev slabša, smo že velikokrat govorili. Če je bilo to razmerje še pred desetletji 4 : 1, je sedaj le še 1,6 : 1. Zato je hvalevredno, da so razprave o pokojninski reformi namenile posebno pozornost vprašanju odpiranja novih delovnih mest in s tem povečevanju števila zavarovancev, ki poleg delodajalcev plačujejo prispevke v pokojninsko blagajno.

S pokojninsko reformo želimo uresničiti dva temeljna cilja, to je dolgoročno finančno stabilnost te blagajne in primerne pokojnine za zdajšnje in prihodnje upokojence. Pri tem se zavedamo, da z reformo ne moremo rešiti vseh problemov, na katere opozarjajo nasprotniki ZPIZ-2, saj so potrebne tudi druge reforme. Da bi naše gospodarstvo postalo bolj konkurenčno in privlačno tudi za tuje investitorje, so potrebne reforme na več področjih (trg dela, davčni sistem, izobraževanje, zdravstvo). Le tako bo mogoče zmanjšati število brezposelnih in zagotavljati blaginjo za vse državljane. Tega bi se morala zavedati (poleg gospodarstva) predvsem politika in tako dokazati, da je državotvorna.

Spoštovane bralke in bralci!

Udeležimo se referenduma in dokažimo, da smo odgovorni za prihodnji razvoj naše mlade države in za njene prihodnje rodove! Ko se bomo odločali, ne smemo izhajati le iz osebnih interesov,

koristi posameznih skupin ali različnih političnih opcij, temveč iz interesov celotne družbe. Zato prisluhnimo strokovnjakom, zlasti tistim, ki se že dolgo ukvarjajo s pokojninskimi sistemi in jim dobro poznajo. Ti pa menijo, da je ZPIZ-2 pomemben korak naprej v prilagajanju pokojninskega sistema bistveno spremenjenim družbenoekonomskim razmeram in demografski sestavi prebivalstva. V teh težavnih razmerah se moramo zavedati, da je treba bremena enakomerno porazdeliti in da moramo biti pravični do vseh, tako tistih, ki so že upokojeni, kot tistih, ki se šele bodo upokojili, pa tudi do tistih, ki ustvarjajo prihodke za blaginjo vsega prebivalstva. Rešitve ZPIZ-2 to upoštevajo, v prihodnje pa bodo skladno z družbenim razvojem potrebne vnovične družbene presoje.

Prepričana sem, da se boste odločili po tehtnem premisleku in po vesti ter s svojo modrostjo dokazali, da se zavedate odgovornosti za uspešen razvoj Slovenije.

Anka Tomiňšek

UPOKOJENSKI ROCK'N'ROLL V TERMAH LENDAVA
LANSKOLETNA USPEŠNICA PO ENAKIH CENAH
31. MAJ - 26. JUNIJ 2011

POKLIČITE
ŠE DANES
02/577-44-00

POSEBNE UGODNOSTI ZA SKUPINE!

	3 noči	5 noči	7 noči
Hotel Lipa***	135	199	273
Apartmaji Lipov gaj***	123	180	245

Navedene cene so po osebi v dvoposteljni sobi in ne vključujejo turistične takse. Vsi ostali popusti so izključeni. Doplačila po veljavnem ceniku.

PAKET VKLJUČUJE:

- polpenzion v dvoposteljni sobi
- neomejeno kopanje
- nočno kopanje v petek in soboto
- 1x savna v času bivanja (10-14)
- 1x dnevno fitness
- možnost kopanja na dan odhoda
- animacijski program
- kopalni plašč (razen na dan odhoda)

DODATNE INFORMACIJE IN REZERVACIJE:

Tel: 02/577-44-00 , Tel: 02/577-41-00

info@terme-lendava.si, www.terme-lendava.si

TERME LENDAVA

Narejeno med 2007/2011 in kako v naprej

Za nami so štiri leta uspešnega dela. V obdobju 2007/2011 smo si v prizadevali

- izboljšati komunikacijo med tremi nivoji zveze,
- izboljšati finančni položaj na vseh treh ravneh,
- izboljšati spremljanje zakonodaje, ki vpliva na kakovost življenja starejših,
- okrepiti strokovno službo v pomoč vsem nivojem zveze,
- izboljšati obveščanje javnosti o položaju starejših v Sloveniji,
- izboljšati kakovost življenja najbolj ogroženih starejših v Sloveniji,
- izboljšati zunanjo podobo zveze,
- okrepiti sodelovanje starejših pri razvoju države,
- okrepiti mednarodne povezave zveze.

Narejeno za boljše delovanja zveze na vseh treh ravneh

V štirih letih delovanja smo bistveno izboljšali sodelovanje med DU, PZDU in vodstvom zveze. Zveza in pokrajinske zveze so postale prepoznavnejše med članstvom. Izboljšali smo obveščenost društev – redno izdajamo mesečnik ZDUS plus, prav tako redno objavljamo novice o delu ZDUS na štirih straneh revije Vzajemnost. Osvežili smo spletno stran in začeli organizirano sodelovati z mediji s področja obveščanja starejših. Izdali smo zloženko, namenjeni našemu članstvu. Polovica društev že ima računalniško opremo, večina med njimi je tudi priključena na internet. Z njimi komuniciramo s pomočjo elektronske pošte. Leta 2009 smo uvedli redna letna srečanja predsednikov društev z vodstvom zveze in letna izobraževanja funkcionarjev društev.

Podvojili smo proračun. Sredstva za delo nam je uspelo povečati na vseh treh ravneh: v zvezi krepimo strokovne službe, ki pomagajo zvezi, pokrajinskim zvezam in 221 DU, ki sodelujejo v projektu Starejši za starejše. Poleg dveh stalnih virov - prihodka iz poslovanja hotela Delfin in letnega prispevka ZPIZ za kulturno in športno dejavnost - smo zvišali proračun zveze predvsem z uspešnim prijavljanjem na razpise domačih in tujih financerjev. V štirih letih smo izpeljali 18 projektov. Leta 2009 smo uvedli možnost oglaševanja v naših medijih, znova smo uvedli članarino zvezi in pokrajinskim zvezam. Sredstva članarine zveza porabi predvsem za obveščanje društev, izobraževanje društvenih funkcionarjev in za delo delovnih teles zveze.

Uredili smo blagajno vzajemne pomoči. Poenotili smo podatke društev s podatki blagajne. Zvišali smo članarino blagajne in znesek posmrtnine. Žal pa zaradi dolgoletnega zanemarjanja blagajne še vedno upada število članov. V začetku leta 2008 smo imeli 91.466 članov, 1. januarja 2011 pa le še 82.715. V tem času je izstopilo 11.694 članov, umrlo pa jih je 12.700.

Večina strokovnih komisij je upravičila obstoj. Aktivno so se vključevale v zakonodajne procese, prav tako so bile uspešne pri organizaciji športnih, rekreativnih in kulturnih aktivnosti. V letu 2010 nam je uspelo zagotoviti strokovno pomoč vsem komisijam. Sredi mandata smo ustanovili komisijo za gospodarstvo, ki se je uspešno lotila iskanja stalnih virov za delo zveze na vseh ravneh.

Bistveno se je povečalo število upokojenih strokovnjakov.

Tistih, ki so pripravljeni delati v zvezi, v pokrajinah in v društvih kot prostovoljci na različnih področjih, pomembnih za kakovost življenja starejših.

V štirih letih smo strokovno službo povečali z 2,5 zaposlenega na 10,5 zaposlenega. Imamo polno zaposleno glavno tajnico. Štiri zunanje sodelavce v komisijah in urednika časopisa in spletnih strani plačujemo po pogodbi. Večino denarja za zaposlitev smo dobili s projekti. Popravili smo statut in pravilnike. Pisarna zveze dela vse delovnike med 6.30 in 16. uro.

Opozarjali smo na naraščajočo revščino starejših. V obeh naših medijih (Vzajemnosti in v ZDUS plusu), pa tudi s številnimi nastopi v drugih medijih smo vsa štiri leta opozarjali na naraščajočo revščino starejših, na diskriminacijo in nasilje. Izdali smo dve knjigi o diskriminaciji in nasilju nad starejšimi. Izračunali smo znesek ekonomske participacije starejših v naši družbi. Opozarjali smo na bivanjsko problematiko starejših, pri čemer smo dali prednost odnosu do starejših po domovih.

Povečali smo obseg in pestrost humanitarne dejavnosti v društvih. S projektom Starejši za starejše, ki teče že osmo leto, vanj pa se je do konca leta 2010 vključilo že 228 DU, smo se organizirano lotili medsebojne pomoči starejših. Društva so se odprla lokalnemu okolju, prostovoljke in prostovoljci, člani društev obiskujejo vse starejše od 69 let, tudi tiste, ki niso člani društev. S tem si povečujejo ugledu v lokalnem okolju, dobivajo več sredstev za humanitarno dejavnost, pa tudi članstvo se povečuje. V osmih letih so koordinatorji prostovoljk in prostovoljcev v DU ob pomoči prostovoljcev, pomagal vrstnikom v 58.412 primerih. Z organizirano humanitarno pomočjo vrstnikom pokrivamo že 61 odstotkov Slovenije, vanjo pa zajetih 47 odstotkov vseh starejših od 69 let.

ZDUS je prepoznaven zagovornik pravic starejših in drugih ranljivih skupin. Naši strokovnjaki so postali pomembni mnenjski voditelji, ki redno sodelujejo z vladnimi in javnimi službami. Delujejo v številčnih strokovnih telesih javnih zavodov in ministrstev. Zveza je postala posebej prepoznavna na področju zdravstvenega varstva in promocije zdravja, pri opozarjanju na socialne stiske starejših, pri nadzoru nad domskim varstvom, pri ohranjanju duševnega zdravja starejših in pri urejanju pokojninskega sistema.

Mednarodno (so)delovanje. V mednarodnem prostoru smo se poleg članstva v EURAG aktivno vključili tudi v delo mednarodnih organizacij AGE, Help the Aged, Help Age International in Eurocarers. Navezali smo stike z rojaki v zamejstvu in z upokojenskimi društvi v državah, naslednicah Jugoslavije, pa tudi s sorodnimi organizacijami v Italiji, na Madžarskem, Češkem, Slovaškem, Poljski, v Bolgariji in Romuniji.

Česa nam ni uspelo narediti?

- Še vedno imamo premalo denarja za stabilno financiranje vseh ravni zveze.
- Nekateri pokrajinske zveze in društva se prepočasno vključujejo v razvojne projekte zveze in niso dovolj motivirane za skupno delo.
- Komunikacije s članstvom so še vedno preskromne in prepočasne, zato še iščemo najbolj učinkovite poti sprotnega informiranja članstva.

- Premalo smo naredili za povečanje števila članstva.
- Ni nam uspelo ustvariti večjega zanimanja članov za letovanje v naši hiši v Rogaški Slatini.
- Polovica društev je še vedno brez računalniške opreme in priključkov na internet.
- Nekatero komisije še vedno niso polno zaživele, so pa nujne za našo večjo učinkovitost.
- Strokovni svet še ni našel svojega mesta v zvezi, nujen pa je po zakonu.
- Še vedno se ne pogovarjamo dovolj s poslanci državnega zbora in z državnimi svetniki.
- Pri sodelovanju z vladnimi službami smo bili delno uspešni le na dveh ministrstvih.
- Še vedno imamo premalo upokojenih strokovnjakov, ki bi samostojno vodili nekatere aktivnosti, čeprav se je njihovo število povečalo.
- Kljub štiriletnim prizadevanjem nam še ni uspelo navezati ustvarjalnejših stikov s stranko, ki se ima za stranko upokojenecv.
- Nismo se še dovolj povezali z drugimi samopomočnimi in humanitarnimi društvi v državi.

Razvoj ZDUS med 2011 in 2015

V vrsti projektov, ki jih je začelo uresničevati zdajšnje vodstvo zveze v mandatu, ki se končuje, smo prišli do polovice poti. Programe, ki smo jih razvili, moramo utrditi in jih narediti učinkovitejše, aktivnejše se bomo morali vključevati v razvoj ubožozone države, ki smo jo mi, slovenski seniorji, prepustili zdajšnjim oblastnikom kot cvetočo, uspešno in socialno pravično državo. Naše delo je slovenska javnost zaznala, od nas pričakuje, da bomo pomagali potegniti voz iz blata. Ne bojimo se prihodnosti, saj se vključuje v programe aktivnega državljanstva vedno več naših članov, upokojenih strokovnjakov, vodstvo zveze pa jim mora zagotoviti kar najboljše pogoje za delo. Za to pa potrebujemo denar, kadre in opremo.

Svoje delo moramo nadaljevati na naslednjih področjih:

- **povečati moramo obveščenost članstva in hitrost pretoka informacij v obeh smereh.** Najti moramo še nove poti za obveščanje članstva in vseh starejših.
- **Povečati moramo število članov naše organizacije.** S programi, ki bodo zadovoljevali potrebe mlajših upokojenecv, se mora članstvo povečati z zdajšnjih 51 na vsaj 61 odstotkov. S tem se bo okrepila moč naše organizacije v prizadevanjih za izboljšanje kakovosti življenja starejših.
- **Zagotoviti moramo več denarja za delo DU, PZDU, vodstva zveze in strokovnih služb.** Poleg projektne delo moramo najti stalne vire tudi za delo društev, kot je projekt kartica ugodnosti, ki se pravkar začinja. Sredstva morajo omogočiti večjo profesionalizacijo vodenja, to je plačevanje vseh stroškov prostovoljcev ter zaposlitve strokovnjakov, kjerkoli in kolikor jih bomo potrebovali.
- **Občinske in medobčinske zveze ponekod še vedno delujejo.** Umestiti jih moramo v mrežo lokalnih organizacij in vključiti v vse aktivnosti zveze. Pripraviti se moramo na preoblikovanje zveze, ko bo državni zbor sprejel pokrajinsko zakonodajo.
- **Izobraževanje.** Nadaljevati moramo z rednim izobraževanjem funkcionarjev društev, pokrajinskih in drugih zvez ter vodstev, uvesti pa moramo tudi redno izobraževanje poverjenikov, ki so pomembni informatorji članstva. V vseh društvih moramo ustanoviti svetovalno službo.
- **Računalniško opremljanje.** Vsa društva in zveze morajo dobiti računalnike in priključke na internet. Skupen strežnik bo služil

vsem ravnem zveze za učinkovito poslovno komunikacijo in za varno shranjevanje dokumentacije. Usposobiti moramo prostovoljce - inštruktorje za uporabo računalnika in interneta po DU.

- **Prostori.** Vsa DU, PZDU, druge zveze, pa tudi vodstvo zveze morajo priti do primernih prostorov za delo. Trenutno najugodnejša pot do prostorov za delo je lahko ustanavljanje centrov dnevnih aktivnosti starejših ali medgeneracijskih centrov. Še naprej bomo iskali možnosti za pomoč društvom pri vzdrževanju njihovih prostorov.
- **Prostočasne dejavnosti.** Denar potrebujemo tudi za popestritev rekreativnih, kulturnih in izobraževalnih programov ter programov aktivnega državljanstva, v katere moramo zajeti čim več članov.
- **Vključevanje v projekt Starejši za starejše.** Za vključevanje v projekt Starejši za starejše bomo skušali pridobiti vodstva vseh društev, saj mora v teh težkih časih dobiti medsebojna pomoč članstva večjo veljavo. Pričakujemo, da bo projekt postal redna in pomembna aktivnost slehernega DU. Za večjo učinkovitost medsebojne pomoči moramo še izboljšati sodelovanje z drugimi humanitarnimi organizacijami.
- **Kakovost bivanja.** Na vseh področjih kakovosti bivanja starejših moramo povečati aktivnost vseh ravni zveze: v programih aktivnega staranja, pri preprečevanju socialnih stisk, preprečevanju nasilja nad starejšimi, pri nadzoru nad domskim varstvom, pri uveljavljanju oskrbe na domu, pri iskanju alternativnih bivalnih oblik za starejše, pri zagovorništvu starejših ipd. Skrbno bomo morali spremljati zakonodajo, ko gre za njeno poseganje v življenje starejših, in si prizadevati za sodelovanje z vladnimi službami že med zakonodajnim procesom. Izboljšati bomo morali strokovno pomoč komisijam zveze. Pri zahtevnejših zakonih bomo morali ustanavljati ekspertne skupine, ki bodo komisijam in upravnemu odboru strokovno pomagale pripravljati usmeritve in pričakovanja. Strokovnjake za ekspertne skupine bomo iskali v pokrajinskih ekspertnih skupinah, ki jih ustanavljamo letos. Vnovič bomo morali obuditi delo strokovnega sveta, ki mora med organi zveze dobiti svoje mesto.
- **Povečati moramo vpliv civilne družbe za razvoj države.** Razviti moramo programe aktivnega državljanstva, ki morajo zajeti čim več članov, pri tem pa se bomo morali še naprej izogibati aktivnega vključevanja v strankarsko življenje. Morali bomo ustvariti stalno, tedensko sodelovanje s poslanci državnega zbora. Prizadevati si bomo morali za naše zastopstvo v državnem svetu. Prav tako si bomo morali prizadevati, da bo v občinskih svetih čim več strankarsko nevezanih predstavnikov starejših. Aktivno bomo morali sodelovati pri pripravi pokrajinske zakonodaje. Skupaj z drugimi nevladnimi organizacijami bomo morali zagotoviti nadzor civilne družbe nad javnimi službami, aktivnejše se bomo morali vključevati v varstvo potrošnikov. Čim več upokojenih strokovnjakov bomo morali vključiti v nadzorne svete javnih inštitucij.
- **Še naprej moramo razvijati mednarodno sodelovanje.** Gre za sodelovanje tako z rojaki zunaj meja Slovenije, kot tudi s sorodnimi društvi in zvezami na Balkanu in v državah EU. Strokovna služba se mora usposobiti za pomoč pri prijavi projektov, ki nam omogočajo pridobivanje sredstev za reševanje problemov starejših, prav tako pa nam omogočajo sodelovanje v mednarodnih telesih. Skupaj s številnimi sodelavci na vseh ravneh, ki smo v zdajšnjem mandatu zastavili modernizacijo naše velike organizacije, se ne bojimo novih izzivov. Hvaležna sem vsem, ki ste zaupali vame in ki ste mi pomagali s svojimi izkušnjami, z dobro voljo, s prostovoljnimi delom in s svojo modrostjo. Moja temeljna naloga v mandatu, ki je pred nami, če me boste izvolili, bo prenesti aktivnosti na mlajše kadre, jim dati možnost za razvoj po njihovi meri, saj bodo oni vlekli naprej naš že 65 let uspešen star vlak.

Mateja Kožuh Novak

Priznanja ZDUS, pomembno za vse PZDU

Na podlagi določb 29. do 31. člena pravilnika o priznanjih, sprejetega 20. maja 2010, komisija za kadrovske in organizacijske zadeve ZDUS začne

postopek za zbiranje predlogov za priznanja ZDUS, ki bo tekel od dneva objave do 30. septembra 2011.

Pri pripravi predlogov za priznanja ZDUS predlagatelji (to so organi ZDUS, PZDU, društva upokojencev in klubi) upoštevajte, da novi pravilnik o priznanjih natančneje in drugače določa posebna priznanja (od 23. do 28. člena), da so spremenjeni pogoji in kriteriji za pridobitev priznanj (18. do 24. člen) in da je treba v obrazcih za predlaganje priznanj dosledno navesti vse zahtevane podatke.

Rok za vlaganje predlogov je treba spoštovati, saj komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve ne bo upoštevala prepozno vloženih vlog (31. člen).

Za lažjo pripravo predlogov za priznanja ZDUS so v nadaljevanju navedeni tisti členi pravilnika o priznanjih, ki določajo podelitev priznanj. ZDUS, PZDU, društva upokojencev in klubi upokojencev lahko vložijo predloge za:

- priznanja ZDUS in
- posebna priznanja ZDUS.

Priznanja ZDUS so:

- pisno priznanje ZDUS,
- mala plaketa ZDUS,
- velika plaketa ZDUS in
- naziv in listina častnega člana.

Ta priznanja ZDUS se lahko podeljujejo (2. in 3. člen) upokojencem, včlanjenim v upokojenske organizacije, ter organizacijam in državnim organom, javnim zavodom, lokalnim skupnostim in njihovim organom, gospodarskim družbam in drugim organizacijam, pa tudi organom in fizičnim osebam za zasluge pri delovanju upokojenskih organizacij (v nadaljevanju organizacije in fizične osebe). Ta priznanja se lahko podeljujejo tudi tujim upokojenskim društvom in drugim organizacijam ter njihovim članom za prispevek h krepitvi in povečevanju ugleda ter za spodbujanje medsebojnega sodelovanja in pomoči (v nadaljevanju tuje organizacije in fizične osebe).

Pri predlogih za priznanja ZDUS (1. člen) je treba upoštevati:

- **pisno priznanje ZDUS** (20. člen): upokojenec mora več kot 3 leta uspešno delovati v upokojenski organizaciji na socialno-zdravstvenem, humanitarnem, kulturno-umetniškem, športnem, publicističnem, izobraževalnem ali drugih področjih v prid upokojencev in je že prejel priznanje društva, kluba ali pokrajinske zveze;
- **mala plaketa ZDUS** (21. člen): upokojenec mora več kot 4 leta uspešno delovati v upokojenski organizaciji, s tem da je bil 4 leta predsednik ali član organa upokojenske organizacije ali pa je v tem obdobju vodil eno od področij dela društva in že ima pisno priznanje ZDUS.
- **velika plaketa ZDUS** (22. člen): upokojenec mora več kot 8 let uspešno delovati v upokojenski organizaciji, s tem da je bil 8 let predsednik ali član organa upokojenske organizacije ali pa je v tem obdobju vodil eno od področij dela društva in je že prejel malo plaketo ZDUS;

Upokojenska organizacija predloži predloge na posebnih obrazcih PZDU in k vsakemu predlogu obvezno predloži soglasje prizadetega. Ta priznanja lahko predlagate tudi organizacijam in tujim organizacijam in fizičnim osebam za ustrezno število let sodelovanja (zadnja odstavka 20., 21. in 22. člena).

- **naziv in listina častnega člana ZDUS:** upokojenec mora več kot 15. let uspešno delovati in z izjemnimi zaslugami bistveno prispevati k delovanju in razvoju upokojenske organizacije in pred tem prejeti veliko plaketo ZDUS.

Predloge predložijo upokojenske organizacije na obrazcih PZDU, te pa jih z obveznim soglasjem do roka pošljejo komisiji ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve.

Posebna priznanja ZDUS so:

- priznanje za zasluge in
  - plaketa za zasluge.
  - **Posebna priznanja** se lahko podeljujejo upokojencem, organizacijam in fizičnim osebam, pa tudi tujim organizacijam in fizičnim osebam.
  - **Plaketa ZDUS** se podeljuje za okrogle obletnice (nad 50 let) delovanja upokojenskega društva;
  - **Plaketa ZDUS** se podeljuje za okrogle obletnice (od 10 do 100 let) delovanja pevskih zborov in kulturnih skupin.
- Pri oblikovanju predlogov za posebna priznanja ZDUS (2. člen) je treba upoštevati pogoje, ki jih določa pravilnik o priznanjih.
- **Priznanje za zasluge** podeljuje se za uspešno delo pri krepitvi ugleda in vloge upokojenske organizacije (v nadaljevanju UO) za izredno uspešno delo ali materialni prispevek na področjih delovanja UO ali za izjemno pomemben prispevek ali materialno pomoč pri izvedbi enkratnih aktivnosti.

• **plaketa za zasluge** se podeljuje za izjemno uspešno delo pri kre-
pitvi ugleda in vloge upokojske organizacije (v nadaljevanju UO),
za izredno uspešno delo ali velik materialni prispevek na področjih
delovanja UO ali za izjemno pomemben prispevek ali večjo materi-
alno pomoč pri izvedbi enkratnih aktivnosti.

Za ta priznanja lahko predlagate upokojsce, fizične osebe, orga-
nizacije in tuje osebe na obrazcu, ki ga predložite PZDU, ta pa ga
s svojim soglasjem do roka pošlje komisiji ZDUS za kadrovske in
organizacijske zadeve.

• **priznanje za okrogle obletnice upokojskih organizacij:** za
to priznanje lahko predlagate upokojsko organizacijo, ki aktivno
in uspešno deluje več kot 50 let (50, 60, 70, 80, 90, 100 let).
Predloge lahko vložita PZDU in ZDUS na posebnih obrazcih.

• **priznanje za okrogle obletnice pevskim zborom in kultur-
nim skupinam upokojskih društev:** za ta priznanja lahko pre-
dlagate pevske zборе in kulturne skupine upokojskih društev za
njihovo aktivno in uspešno delo (od 10 let dalje do 100 let za okro-
glo obletnico).

Predloge vložiti PZDU na posebnih obrazcih.

K tem predlogom na zahtevo komisije ZDUS za kadrovske in orga-
nizacijske zadeve da mnenje komisija ZDUS za kulturo.

Predloge za priznanja predložite do 30. septembra 2011 na naslov:

Zveza društev upokojscev Slovenije

Komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve

Kebetova ul. 9, 1000 Ljubljana

Prepozno vloženi predlogov komisija ZDUS za kadrovske in orga-
nizacijske zadeve ne bo obravnavala. Predlogi, ki ne bodo ustrezno
pripravljeni in obrazloženi, bodo zavrnjeni kot nepopolni.

Za pojasnila pišite strokovnemu sodelavcu ZDUS Milanu Zabavniku
na elektronski naslov ali pokličite na telefon 01/519 51 45, lahko
tudi predsednici komisije Vidi Rozman na elektronski naslov: karoli-
na.vida.rozman@siol.net.

Ljubljana, 20. april 2011

*Komisija ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve
Karolina Vida Rozman, predsednica komisije*

Priloge:

- obrazec 1 – za predloge priznanj ZDUS za upokojsce
- obrazec 2 – za predloge priznanj ZDUS za organizacije in posameznike
- obrazec 3 - za posebna priznanja ZDUS za organizacije in posameznike
- obrazec 4 – za okrogle obletnice upokojskih organizacij
- obrazec 5 – za okrogle obletnice pevskih zborov in kulturnih skupin

Poslano:

- članicam in članom komisije ZDUS za kadrovske in organizacijske zadeve
- vsem predsednikom PZDU
- predsednici in podpredsednikom ZDUS
- predsednici komisije ZDUS za kulturo
- tajnici ZDUS

Objavljeno:

- glasilo ZDUS plus (junij 2011)
- na spletnih straneh www.zdus-zveza.si

Predlog za priznanje organizaciji ali upokoјjencu

pisno priznanje, mala plaketa, velika plaketa, naziv in listina častnega člana

Predlagatelj

DU, PZDU: .....

Naslov: .....

Datum predloga: .....

Sklep z dne: .....

Prejemnik priznanja

Ime in priimek oz. organizacija: .....

Naslov: .....

Rojstni datum: .....

Član/ica DU od leta: .....

Sedanja dolžnost: .....

Obdobje: .....

Dosedanja priznanja (ustrezno obkrožite) **DU** **PZDU** **ZDUS**

Doslej najvišje priznanje: .....

Leto prejema najvišjega priznanja: .....

Obrazložitev dosedanjega dela in obdobje (funkcija, vodenje sekcij, skupin, področja dela, ipd.):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika DU: .....

Žig DU:

Datum posredovanja PZDU: .....

Soglasje PZDU (aktivna pomoč v PZDU, zasluge, ...): .....

.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika PZDU: .....

Žig PZDU:

Datum posredovanja ZDUS: .....

ZDUS

Predlog za posebno priznanje organizaciji ali upokoјjencu

priznanje za zasluge, plaketa za zasluge

Predlagatelj

DU, PZDU: .....

Naslov: .....

Datum predloga: .....

Sklep z dne: .....

Prejemnik priznanja

Ime in priimek: .....

Naslov: .....

Rojstni datum: .....

Član/ica DU od leta: .....

Sedanja dolžnost: .....

Obdobje: .....

Dosedanja priznanja (ustrezno obkrožite) **DU** **PZDU** **ZDUS**

Doslej najvišje priznanje: .....

Leto prejema najvišjega priznanja: .....

Obrazložitev posebnih zaslug, zaradi katerih se mu naj podeli priznanje

(izredno uspešno delo, materialna pomoč, pomemben prispevek, ...):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika DU: .....

Žig DU:

Datum posredovanja PZDU: .....

Soglasje PZDU (aktivna pomoč v PZDU, zasluge, ...): .....

.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika PZDU: .....

Žig PZDU:

Datum posredovanja ZDUS: .....

Predlog za posebno priznanje

plaketo za okrogle obletnice upokojske organizacije

Predlagatelj

DU, PZDU: .....

Naslov: .....

Datum predloga: .....

Sklep z dne: .....

Prejemnik priznanja

DU, PZDU: .....

Naslov: .....

Leto ustanovitve: .....

Število predsednikov do zdaj: .....

Najvišje število članov: ..... v letu: .....

Ali imate evidenco (ustrezno obkrožite) **DA NE DELNO**

Predsedniki organizacije od ustanovitve oz. od začetka vodenja evidence (priimek, ime, obdobje):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Predlog za posebno priznanje za ..... obletnico

Podpis predsednika DU: .....

Žig DU:

Datum posredovanja PZDU: .....

Soglasje PZDU: .....

.....
.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika PZDU: .....

Žig PZDU:

Datum posredovanja ZDUS: .....

ZDUS

Predlog za posebno priznanje

plaketo za okrogle obletnice pevskih zborov in kulturnih skupin

Predlagatelj

DU, PZDU: .....

Naslov: .....

Datum predloga: .....

Sklep z dne: .....

Prejemnik priznanja

Naziv kulturne skupine: .....

Leto ustanovitve: .....

Število članov: .....

Seznam vodij kulturne skupine (priimek, ime, obdobje):

.....
.....
.....
.....

Najvišji dosežki doslej (pomembnejši nastopi, tekmovanja, leto):

.....
.....
.....
.....

Podpis predsednika DU: .....

Žig DU:

Datum posredovanja PZDU: .....

Soglasje PZDU:

.....
.....

Podpis predsednika PZDU: .....

Žig PZDU:

Datum posredovanja ZDUS: .....

Mnenje komisije ZDUS za kulturo:

.....
.....
.....

Podpis predsednika komisije ZDUS za kulturo: .....

Žig ZDUS:

RAZPIHAJMO DVOME O POKOJNINSKI REFORMI

V nedeljo, 5. junija 2011, bomo slovenski državljani na naknadnem zakonodajnem referendumu odločali o potrditvi novega Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2).

Zakon se je pripravljaj več kot dve leti in je v času javne razprave ter pogajanj s socialnimi partnerji doživel številne spremembe in dopolnitve. Vanj so bili vključeni številni predlogi sindikatov in drugih, ki so sodelovali v procesu pogajanj, prav z namenom, da bi bil tako kar najbolj sprejemljiv za vse aktivne in upokojene generacije.

Naš pokojninski sistem temelji na medgeneracijski solidarnosti, kar pomeni, da se s sprotnim plačevanjem prispevkov delavcev neposredno zagotavlja izplačevanje pokojnin upokojencem. To pa hkrati pomeni, da je vzdržnost pokojninskega sistema odvisna predvsem od števila prebivalcev in njihove starosti. Prilagoditve pokojninskega sistema pa zahtevajo neugodne demografske razmere.

Da bi bile te prilagoditve čim manj boleče, jih novi zakon uvaja **postopno**, njihovo breme pa kar se da enakomerno porazdeli med vse generacije.

Ker je pokojninski sistem preveč pomemben za vse nas: za zdajšnje in bodoče upokojence, za zaposlene in njihove otroke, za naš standard danes in jutri, njegovo sprejetje ne sme biti odvisno od populističnih ocen in celo zavajanj.

Vsi skupaj nosimo odgovornost za varno starost vseh generacij!

KAKO DELUJE SLOVENSKI POKOJNINSKI SISTEM?

Slovenski pokojninski sistem je tako kot vsi pokojninski sistemi v Evropi oblikovan kot **pretočni pokojninski sistem, osnovan na medgeneracijski solidarnosti.**

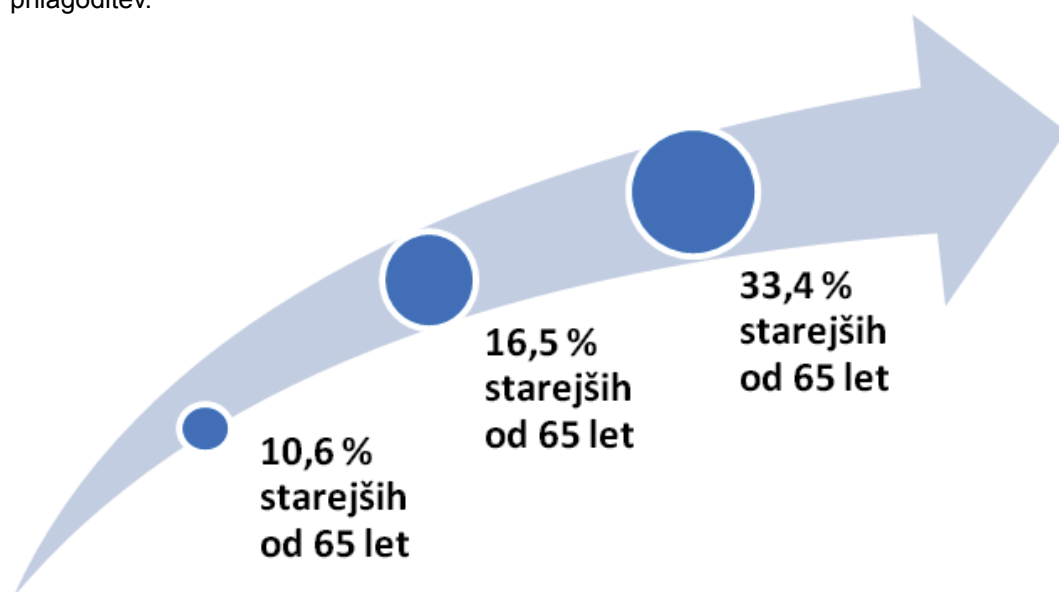
To pomeni, da delovno aktivno prebivalstvo, torej delavke in delavci s svojimi prispevki neposredno financirajo izplačevanje pokojnin trenutnim upokojencem. Povedano drugače: starši plačujejo prispevke za pokojnine starih staršev, njihovi otroci pa bodo plačevali prispevke za njihove pokojnine.

Denar, ki ga s prispevki plačujejo delavci in delodajalci, se nikjer ne nalaga, nihče z njim ne upravlja ipd., ampak se še isti mesec neposredno nakaže kot pokojnine na račune upokojencev.

V letu 2010 smo za pokojnine namenili 4 milijarde evrov, kar je enako polovici vseh prihodkov državnega proračuna v letu 2010. Govorimo torej o **največjem finančnem sistemu v državi**, ki naj bi bil v celoti odvisen od plačila naših prispevkov in prispevkov delodajalcev. Žal pa to ne drži v celoti. **Vplačani prispevki ne zadoščajo za pokritje vseh odhodkov pokojninske blagajne.** Zaradi primanjkljaja v pokojninski blagajni smo morali davkoplačevalci preko državnega proračuna v letu 2010 vanjo prispevati več kot milijardo evrov. Ta izdatek se s staranjem prebivalstva postopno zvišuje in že začenja obremenjevati druge sisteme (šolstvo, zdravstvo, promet,...).

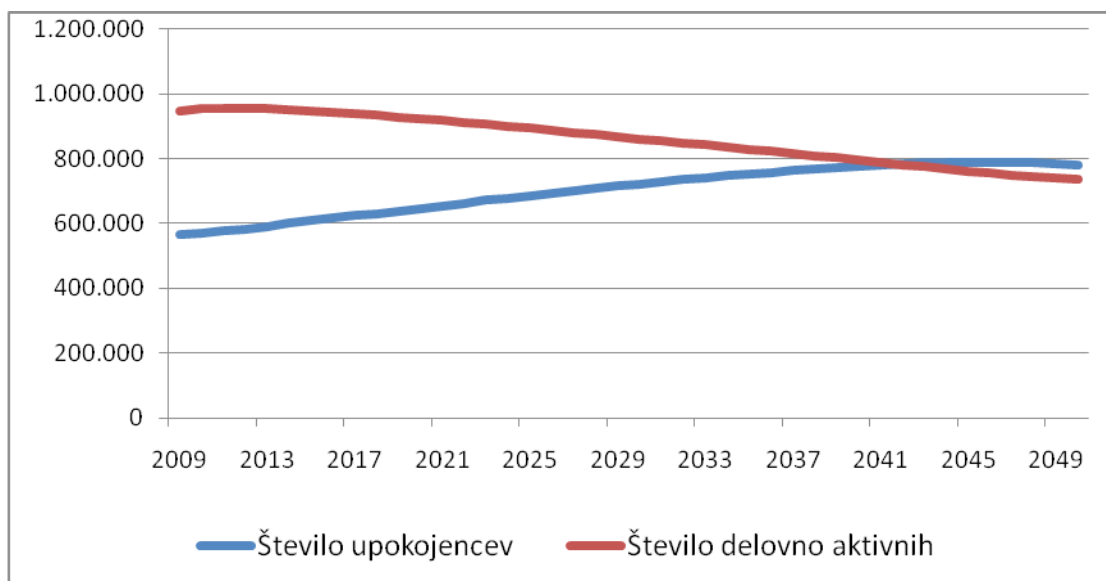
ZAKAJ SO POTREBNE SPREMEMBE POKOJNINSKEGA SISTEMA?

Ključni razlog, zaradi katerega je treba spremeniti pokojninski sistem, je intenzivno staranje prebivalstva. Pretočni pokojninski sistemi, osnovani na medgeneracijski solidarnosti, so namreč izjemno občutljivi na demografske spremembe, zato so potrebne redne prilagoditve, s katerimi je mogoče zagotavljati nemoteno in redno izplačevanje pokojnin vsem generacijam. Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju predstavlja eno izmed takšnih prilagoditev.

Slovenci se v povprečju staramo najhitreje v Evropski uniji. Delež starejših od 65 let se je v zadnjih 20 letih v Sloveniji povečal za 6 %. V prihodnjih 40 letih pa se bo delež starejših od 65 let praktično podvojil in bo leta 2060 znašal kar 33,4 % (vir: Eurostat).

Zaradi povečevanja deleža starejše populacije se pokojninski sistem sooča z vse večjimi pritiski, saj **vse manj zaposlenih plačuje prispevke za pokojnine vse več upokojenih**. Razmerje med zavarovanci in upokojenci se je od leta 2000 z 1,8 znižalo na 1,6 in se nadalje znižuje. Glede na trend staranja to pomeni, da bo kmalu (po letu 2041) 1 zaposlen delal za 1 upokojenca.

Posledice negativnih učinkov staranja prebivalstva se kažejo tudi v nižanju pokojnin obstoječih upokojencev. Neugodno stanje v pokojninski blagajni pa dodatno zaostrejuje tudi drugi dejavniki, kot so prezgodnje upokojevanje, pozen vstop mladih na trg dela in brezposelnost.

Na prvi pogled se zdi, da sta za to na voljo dve rešitvi:

- 1. povečamo prihodke** pokojninske blagajne, kar lahko storimo z:
  - višjimi prispevki zaposlenih (nižje neto plače),
  - višjimi prispevki delodajalcev (več brezposelnih),
  - višanjem sredstev iz proračuna (manj sredstev za zdravstvo, šolstvo, razvojne projekte in drugo),
- 2. znižamo odhodke** pokojninske blagajne, kar pomeni, da znižamo izdatke za upokojence, to pa pomeni neposredno znižanje vseh pokojnin.

Ne prva ne druga rešitev nista dobri, saj ne zagotavljata dolgoročne rešitve problema, takoj in neposredno pa znižujeta življenjski standard prav vseh državljanov.

Na voljo pa je še tretja možnost, ki jo predvideva ZPIZ-2, in sicer podaljšanje delovne aktivnosti oziroma kasnejše upokojevanje!

Na ta način se namreč izognemo negativnim učinkom zviševanja prispevkov in zniževanja pokojnin, stabiliziramo razmerje med zavarovanci in upokojenci in zagotovimo dovolj sredstev tudi za vse prihodnje upokojence. Nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju zato predvideva postopen prehod na od 2 do 3 leta kasnejše upokojevanje v prihodnjih 15 letih.

KAJ, ČE NE STORIMO NIČESAR OZ. REFORMO ŠE ZA NEKAJ ČASA ODLOŽIMO?

Vsakršno odlašanje z reformo prinaša takojšnje neposredno dodatno zadolževanje, s katerim bomo morali pokrivati vse večjo razliko med prihodki in odhodki pokojninske blagajne. Ob dobri milijardi evrov, ki jih že zdaj v pokojninsko blagajno plačujemo iz državnega proračuna, bi to pomenilo dodatnih 300 milijonov evrov letno.

- **Za primerjavo, to je dvakrat toliko, kot letno namenimo za denarno socialno pomoč najbolj ogroženim skupinam prebivalstva, in trikrat toliko, kot letno namenimo za vse štipendije.**

Ta sredstva bo moral državni proračun zagotoviti s **prenašanjem sredstev z drugih področij**, najverjetneje znotraj sistemov socialnega varstva in plač javnih uslužbencev, saj se vlada prav zaradi težkih gospodarskih razmer ne more in ne sme odpovedati vlaganju v razvoj, v nova delovna mesta.

Na račun zagotavljanja zadostnih sredstev za pokojnine **lahko tako pričakujemo krčenje sredstev za druge pravice (socialne transferje, plače v javnem sektorju, šolstvo, zdravstvo,...)** in s tem zmanjševanje njihovega obsega. Vseeno pa bo treba tudi zmanjševanje nekje ustaviti, saj bi sicer morali te pravice praktično ukiniti, zato se bo država prisiljena dodatno zadolževati. Posledica zadolževanja pa bodo višje obrestne mere oziroma zniževanje ocene bonitetnih hiš in destabilizacija celotnih javnih financ.

Od stabilnosti javnih financ je odvisen prav vsak posameznik v Sloveniji. Stabilnost javnih financ je namreč zagotovilo, da dobijo vsi upokojenci vsak mesec redno izplačane pokojnine in varstvene dodatke, da dobijo starši otroške dodatke in nadomestila za starševstvo, da dijaki in študenti prejmejo štipendije,...

Znižanje bonitetnih ocen neposredno vpliva tudi na konkurenčnost slovenskega gospodarstva, kar pomeni več brezposelnih, težje zaposlovanje mladih, manj pobranih prispevkov tako od delodajalcev kot od delavcev in posledično še višje pritiske na pokojninsko blagajno. To pa bo dodatno udarilo po žepu tudi državljanke, ki bodo **zaradi višjih obrestnih mer plačevali višje mesečne obroke kreditov, s katerimi morda odplačujejo nepremičnine ali avtomobile.**

KAKO SE BOMO UPOKOJEVALI PO NOVEM?

Novi zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju **ohranja vse temeljne pridobitve obstoječega pokojninskega zakona in v skladu s tem krepi sistem obveznega pokojninskega zavarovanja**, osnovanega na medgeneracijski solidarnosti. Postopoma zvišuje upokojitvene pogoje za od 2 do 3 leta in jih delno izenačuje med moškimi in ženskami. Hkrati pa novi zakon odpravlja nekatere pomanjkljivosti, na katere so opozorili tako socialni partnerji kot upokojenci:

- **vzpostavlja pregledno pokojninsko blagajno**, iz katere v druge sisteme prenaša vse pravice, ki niso povezane s plačilom prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje,
- **vzpostavlja neposredno povezavo med vplačanimi prispevki in višino končne pokojnine** ter tako uvaja pravičnejši pokojninski sistem,
- s subvencioniranimi prispevki **stimulira hitrejše zaposlovanje mladih in zaposlovanje starejših**,
- **vzpostavlja učinkovit in delavcem prijaznejši institut delne upokojitve.**

Sistem pa prav tako ohranja poseben časovni bonus za starševstvo in za čas služenja obveznega vojaškega roka. Prav tako ostaja zgodnejše upokojevanje delavcev na zdravju škodljivih delovnih mestih in delovnih mestih, ki jih po določeni starosti ni mogoče več opravljati.

STAROSTNA UPOKOJITEV

Najhitreje se bodo lahko upokojili tisti z dolgo pokojninsko dobo. Ob uveljavitvi zakona v letu 2011 se bo moški lahko upokojil, če bo dopolnil 58 let starosti in 41 pokojninske dobe (brez dokupa), ženska pa se bo lahko upokojila, če bo dopolnila 55 let starosti in 38 let pokojninske dobe (brez dokupa). Starost in dolžina pokojninske dobe se bosta postopoma poviševala za 4 mesece na leto do leta 2017 za moške in 2020 za ženske, ko bosta znašala 60 let starosti in 43 let pokojninske dobe (brez dokupa) za moške in 58 let starosti in 41 let pokojninske dobe (brez dokupa)

Pri nekoliko višji starosti se bodo lahko upokojili tisti z nekoliko krajšo pokojninsko dobo. Moški se bodo ob uveljavitvi zakona lahko upokojili, če bodo dopolnili 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe, ženske pa se bodo lahko upokojile, če bodo dopolnile 58 let starosti in 38 let pokojninske dobe. Starost se bo postopoma poviševala za 6 mesece na leto do leta 2021 za moške in 2025 za ženske, ko bo znašal 65 let za oba spola.

Pri višji starosti se bodo lahko upokojili tudi tisti z najkrajšo pokojninsko dobo. Moški se bodo ob uveljavitvi zakona lahko upokojili, če bodo dopolnili 63 let in 6 mesecev starosti in 20 let pokojninske dobe, ženske pa se bodo lahko upokojile, če bodo dopolnile 61 let in 6 mesecev starosti in 20 let pokojninske dobe. Starost se bo postopoma poviševala za 6 mesece na leto do leta 2024 za moške in 2018 za ženske, ko bo znašal 65 let za oba spola.

Nov pokojninski zakon pa zavarovancu, ki se upokoji po zgoraj navedenih pogojih, omogoča, da si zniža upokojitveno starost na račun starševstva in služenja obveznega vojaškega roka. Pri tem se mu starost za posameznega otroka lahko zniža za 8 mesecev, kar je v primerjavi z veljavno zakonodajo ugodnejše. Vendar pa se ne glede na navedeno, starost ne more znižati na manj kot 58 let (ženske) oziroma 60 let (moški).

Enako pa si lahko zavarovanec na račun služenja obveznega vojaškega roka zniža pogoj upokojitvene starosti za ves čas služenja obveznega vojaškega roka.

PREDČASNA UPOKOJITEV

Predčasno se bodo ob uveljavitvi zakona moški lahko upokojili, če bodo dopolnili 58 let in 6 mesecev starosti in 40 let pokojninske dobe, ženske pa se bodo lahko upokojile, če bodo dopolnile 57 let in 37 let in 6 mesecev pokojninske dobe. Nato pa se bodo pogoji postopno poviševali, kot je razvidno iz tabele. Predčasna upokojitev prinaša trajni malus za vsak mesec upokojitve pred dopolnjeno trenutno polno starostjo. Malusi za ženske znašajo v prvih 7 letih max. 3,6 % nato pa se postopoma povišujejo. Starost za oba spola se bo postopoma poviševala do 60 let starosti in 40 let pokojninske dobe za moške in 38 let pokojninske dobe za ženske.

VIŠINA POKOJNIN PO NOVEM

Eden izmed dveh ključnih ciljev pokojninske reforme je zaustavitev padanja pokojnin. Novo odmerjene pokojnine po obstoječem sistemu padajo zaradi vsakoletnega zniževanja odmernega odstotka in zaradi usklajevanja novo odmerjenih pokojnin s pokojninami obstoječih upokojencev (horizontalna izenačenost). Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju pa odmerni odstotek fiksira in ukinja usklajevanje novih pokojnin s starimi. **Izračuni Inštituta za ekonomska raziskovanja na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani so pokazali, da bodo po koncu prehodnih obdobj ob od 2 do 3 leta daljši delovni aktivnosti pokojnine od 5 % do 19 % višje.**

V prehodnem obdobju bo ta rast postopna, do določenih odstopanj pa bo zaradi postopnega izenačevanja prihajalo tudi med moškimi in ženskami. Ob upokojitvi s polno pokojninsko dobo (40 let za moške in 38 let za ženske) bo višina pokojnin pri minimalni in povprečni plači ter dvakratniku povprečne plače po izračunih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije naslednja:

MINIMALNA PLAČA

leto	moški ZPIZ-1	ženske ZPIZ-1	moški in ženske ZPIZ-2
2011	435,42	468,49	440,93
2016	465,52	502,03	486,82
2020	490,72	510,48	526,95
2024	516,91	516,91	570,39

POVPREČNA PLAČA

leto	moški ZPIZ-1	ženske ZPIZ-1	moški in ženske ZPIZ-2
2011	565,36	608,29	583,92
2016	589,19	635,4	644,7
2020	611,4	636,01	697,84
2024	633,98	633,98	755,36

MNENJA O POKOJNINSKI REFORMI

Foto: Daniel Novakovič, STA

»Novi zakon ohranja visoko stopnjo zaščite starejšega prebivalstva, izboljšuje pokojninski sistem z vidika aktuarske pravičnosti, bistveno izboljšuje transparentnost sistema in hkrati celo povečuje solidarnost v sistemu.«

dr. Tine Stanovnik, ekonomist

Foto: Tamino Petelinšek, STA

»Država je vsak dan v hujši stiski. Tako upokojenci kot mlajši smo v istem loncu in zato moramo sodelovati. ZDUS podpira reformo pokojninskega sistema.«

Mateja Kožuh Novak, predsednica ZDUS

Razpihajmo dvome in jezo

glede nove pokojninske reforme.

Zakaj potrebujemo nov pokojninski zakon?

Ker že danes manj kot dva delata za eno pokojnino. Leta 2041 pa bo za eno pokojnino delal samo še eden. **Ker zmanjka milijarda na leto.** Vplačamo 3 milijarde evrov prispevkov, izplačamo za 4 milijarde evrov pokojnin letno.

Ker živimo dlje. Pričakovana življenjska doba se je v zadnjih 30 letih podaljšala za več kot 7 let. **Zato so spremembe nujne.**

Kje vidimo rešitev?

Račun se bo izšel samo, če bomo zaslužili več.

Živimo dlje, zato lahko zaslužimo več. To je dobra novica. **Delamo dlje,** in ne bo se nam treba zadolževati zaradi pokojnin. **Odlaganje reforme je najdražja rešitev,** ker to pomeni zadolževanje za 300 milijonov evrov na leto.

Kako bomo uvedli spremembe?

Brez nižanja plač in višanja prispevkov. Višji prispevki zaposlenih bi pomenili nižje neto plače, višji prispevki delodajalcev bi povzročili večjo brezposelnost.

Brez padanja pokojnin. Po novem bodo pokojnine višje od 5 - 19 %.

Postopoma in brez panike. Delovna doba se bo podaljševala postopoma.

Komu vse smo prisluhnil?

Mislimo na varno starost vseh: upokojencev in zaposlenih. Z novim zakonom sprejemamo odločitev, da nočemo postati nevzdržno breme svojih otrok.

Industrijski delavci se bodo še zmeraj lahko upokojevali prej. **Zgodaj zaposleni** bodo tudi zgodaj upokojeni.

Kaj, če reforme ne sprejmemo?

Ogrozimo medgeneracijsko solidarnost in socialno državo. V tej referendumski bitki nihče posebej ne more zmagati, lahko pa vsi skupaj veliko izgubimo, še zlasti socialno šibki.

5. JUNIJA

PUSTIMO ČUSTVA DOMA!

Odločamo o prihodnosti vseh generacij!

ZAustavimo črno bogatenje na naš račun

Zaradi dela na črno vsako leto izgine za 7 milijard evrov.

To je denar, ki bi ga tisti, ki delajo na črno, morali vplačati za šolstvo, zdravstvo, porodniške, otroške dodatke, pokojnine ... Delo na črno je parazit celotne družbe. Tisti, ki delajo na črno, nam odžirajo delovna mesta. Delo na črno ni podjetniška iznajdljivost. Delo na črno je največja bolezen poslovne kulture. Delo na črno ni način za reševanje socialnih težav. Z delom na črno izgubljam vsi.

Da bi zaustavili črno bogatenje na naš račun, novi Zakon o preprečevanju in zaposlovanju na črno:

- uvaja strožje kazni in boljši nadzor,
- oprošča kazni tistega, ki prijavi delodajalca, da ga je zaposlil na črno, in še več,
- delodajalec ga mora zaposliti za nedoločen čas,
- ohranja možnosti medsosedske pomoči.

Zaposlenemu na črno pogodba za nedoločen čas

Delodajalec, ki na črno zaposluje brezposelno ali neaktivno osebo, mora takšni osebi, v roku 3 dni po tem, ko je kršitev ugotovljena, **izročiti pogodbo za nedoločen čas**. Hkrati ji je delodajalec dolžan za čas zaposlitve na črno plačati vso plačo in obvezne davke ter prispevke. Če pa se čas trajanja zaposlitve na črno ne da ugotoviti, pa najmanj za 3 mesece pred ugotovitvijo, s čimer zakon ščiti osebo, ki dela brez veljavne pogodbe o zaposlitvi.

Poleg tega so za tistega, ki zaposluje na črno, naj bo to podjetnik ali pravna oseba, predvidene visoke globe. Prav tako je zaposlovanje na črno tudi kaznivo dejanje, za katerega je zagrožena tudi zaporna kazen do enega leta oziroma v določenih primerih do treh let.

Sosedska pomoč ni delo na črno

Sosedska pomoč sodi med izjeme in ni delo na črno. Sosed sosedu lahko pomaga pri vseh opravilih, razen če ima eden od njiju registrirano pridobitno dejavnost. Tudi pomoč med takšnima dvema sosedama je mogoča, vendar brez plačila, in če delo ni vezano na dejavnost, ki jo ima sosed registrirano kot pridobitno dejavnost ter se delo ne opravlja na nepremičninah in premičninah, ki se uporabljajo za opravljanje dejavnosti.

Če ima nekdo registrirano gostinsko dejavnost, mu v okviru sosedске pomoči ne more »brezplačno, kot sosed« pomagati v gostilni, lahko pa mu pomaga pri drugem delu, ki ni vezano na njegovo gostinsko dejavnost.

Dva soseda, ki nimata registrirane nobene dejavnosti, si bosta še naprej lahko neovirano priskočila na pomoč ob sezonskih ali kakršnihkoli drugih opravilih.

Omejitev sosedске pomoči v primeru, kadar jo opravlja oseba, ki ima registrirano dejavnost in se delo neposredno nanaša na njegovo dejavnost, velja že po sedanjem zakonu in bo veljala še naprej, tudi če novi zakon ne dobi podpore na referendumu.

Nov zakon pa dodatno omejuje sosedsko pomoč le, kadar gre za opravljanje dela na nepremičninah in premičninah fizične ali pravne osebe, ki te uporablja za opravljanje dejavnosti.

Novi zakon je bil pripravljen na podlagi dokumentov in sklepov Vlade RS, predlogov Komisije Vlade RS za odkrivanje in preprečevanje dela in zaposlovanja na črno ter prejetih pripomb in predlogov ter izkušenj iz prakse. Zakon so socialni partnerji torej tudi delodajalci in sindikati enotno podprli na Ekonomsko socialnem svetu.

DELO NA ČRNO

Eni “se znajdejo”, vsi drugi pa zato plačujemo.

Na naš račun si kupujejo prestižne vile in drage limuzine. Na naš račun dobivajo podporo za “brezposelne”. Na naš račun hodijo k zdravniku in šolajo svoje otroke. In na naš račun na koncu dobivajo tudi pokojnine.

Zaradi dela na črno vsako leto izgine za 7 milijard evrov.

5. junija

zaustavimo

črno bogatenje na naš račun.

Solidarnost, temelj pokojninskega zavarovanja

Smo pred referendumom, ki naj bi znova potrdil odločenost volivcev, da ostajajo solidarni, saj je solidarnost temelj pokojninskega zavarovanja. Solidarnost, ki zasleduje pravičnost med generacijami, zagotavlja posameznikom, ki so šibkejši, več kot bi jim šlo glede na vplačane prispevke. Kako zagotoviti primerne pokojnine v finančno vzdržnem sistemu, pa je bilo temeljno vodilo pri pripravi novega zakona.

Vsi smo prepričani, da je potrebno nekaj narediti, vprašanje je le, koliko je nujno, in kakšno ceno smo pripravljeni plačati, če sprememb ne bomo uveljavili.

Da se prebivalstvo Slovenije intenzivno stara je znano že nekaj desetletij, vendar smo, žal, temu namenjali premalo pozornosti. Pred upokojitvijo je t. i. baby boom generacija, ki bo znatno povišala število upokojencev. Ker bo premalo mladih vstopilo na trg dela (že desetletja se rodi premalo otrok), ne bodo sposobni plačevati vse številčnejših upokojencev. Rešitev je več, a so večinoma vse slabe. Lahko povišamo prispevke, bolj obremenimo delovno generacijo in tako tvegamo zapiranje podjetij in krčenje delovnih mest. Lahko zmanjšamo pravice, med drugim tudi pokojnine, kar pa za razvoj in ustrezno socialno varnost ni dopustno. Zato je najboljša možnost podaljšanje delovne aktivnosti, kar je storila že večina držav. Dejstvo je, da živimo dlje in smo dlje delovno sposobni.

Kljub zatiskanju oči težave ostajajo. Rajši vsakodnevno grizemo v kislno jabolko in se slepimo, da se bodo težave rešile same. Medtem, ko čas teče, pokojnine padajo. Veljavni sistem je slab za nove upokojence, saj je že odmera naravnana tako, da je pre nizka in se bo še nižala. Kaj pa se dogaja s pokojninami tistih, ki so že upokojeni? Tisti, ki so pretežni del aktivnega obdobja dopolnili pred letom 2000, so zaradi znanega 151. člena, ob vsakokratni februarski uskladitvi prikrajšani še za 0,6 odstotka ki zagotavlja enakopravnost med pokojninami, uveljavljenimi v različnih časovnih obdobjih.

Vprašati se moramo, kdo z veljavnim sistemom pridobiva? Koristil bo predvsem generaciji, ki se bliža upokojitvi, ne pa tistim, neposredno pred upokojitvijo, ki bodo živeli dlje. Na račun (pre) zgodnje upokojitve te generacije, ki je ena najštevilnejših, bodo prihajajoče generacije delavcev bistveno bolj finančno obremenjene, saj ne bodo sposobne financirati vse množičnejših upokojencev. Pri delovanju sistema bo seveda pomagala država, vendar tudi državna pomoč ni neomejena. Država namreč že danes prispeva 30 odstotkov za pokojninske odhodke, saj se iz prispevkov pobere le 70 odstotkov. Zaradi zgodnje upokojitve

baby boomerjev in generacijsko šibkejših generacij mladih, ki bodo vstopale na trg dela, se bo iz prispevkov pobralo še manj sredstev. A od kod denar državi? Od davkov, ki jih plačujejo aktivni in z zadolževanjem. Drugih virov ni. Zadolževanje, če bo sploh še mogoče, nas zanesljivo vodi v revščino in močno obremenjuje sinove, hčere, vnuke in vnukinje in morda tudi pravnuke ...

Kaj še prinaša novi zakon?

- Ohranja medgeneracijsko solidarnost.
- Vse, ki delajo obvezuje, da plačajo ustrezne prispevke.
- Določa, da bodo v pokojninskem sistemu le pravice, ki so vezane na plačevanje prispevkov.
- Omogoča vključitev v zavarovanje vsem, ki plačujejo prispevke.
- Ohranja najnižjo in najvišjo pokojninsko osnovo.
- Dolgoročno zagotavlja stabilnost, s tem pa tudi izplačilo primernih pokojnin.

Ali lahko tvegamo? Z ukrepi, ki jih prinaša novi zakon, bi bile pokojnine po prehodnem obdobju, ob 2-3 leta daljšem delu, že ob odmeri višje od 5 do 19 odstotkov. Temeljni cilj novega zakona je torej ustaviti padanje pokojnin in ne zmanjševanje izdatkov državnega proračuna, kot je to največkrat v zadnjem času razbrati iz medijev. Novi zakon ustavlja padanje tako začetnih pokojnin, kot črta različno usklajevanje veljavnih pokojnin na račun daljšega dela tistih, ki to zmorejo.

Časa za razmislek ni več veliko. Večina se strinja, da je nekaj nujno storiti. Strokovnjaki podpirajo rešitve v novem zakonu. S spremembami pa ne smemo odlašati, saj bodo prihodnji ukrepi lahko le še ostrejši.

Družbena odgovornost nas torej sili, da smo pravični do vseh. Naš skupen cilj bi torej morala biti blaginja pokojninske blaginje. Zavzemimo se za enakomerno porazdelitev bremena in podprimo dobre rešitve.

info.zdus

ZDUS

Obiskujte strani www.zdus-zveza.si

Obiski poslancem

Projekt Aktivno državljanstvo (AD) poteka dobro: pri večini PZDU so že ustanovili ekspertne skupine, v ZDUS pa nam je uspelo aktivirati spletno stran (vsaj deloma, saj jo še urejamo) z vsemi potrebnimi informacijami, ki zadevajo projekt. Tako je pripravljen prvi izbor za upokoјence pomembnih zakonov, ki so v pripravi, pripravljeni so povzetki in predlogi stališč ZDUS, zbrani so podatki o poslanskih pisarnah (ki jih bo treba še preveriti in vnesti morebitne popravke). Vse to smo objavili na spletni strani in v ZDUS plusu. Prav tako pa smo objavili tudi metodologijo celotnega projekta, ki smo jo poimenovali »deset korakov v projektu AD«. Pripravili smo tudi vzorec pisne prijave obiska pri poslancu ter informacijske zabeleške o obisku.

Ocenjujemo, da so s pripravami prišli najdlje v Pomurju, Velenju in v Celju, kjer so že oblikovali tudi skupine za obiske posameznih poslancev. Predlagamo, da s tem tudi takoj pričnemo. Da bi vam olajšali delo, predlagamo, da uporabite vzorec prijave obiska, ki vam ga danes pošiljamo. Iz pregleda izbrane zakonodaje izberite enega ali dva zakona (odvisno od strokovne usmerjenosti obiskovalca), denimo:

- problem pokojninske reforme (kratko stališče vam danes pošiljamo dodatno);
- zakon o socialnovarstvenih prejemkih;
- problem javnega zdravstva ali
- katerega od drugih zakonov, ki so objavljeni na spletni strani.

Seveda predlagamo, da izbor iz tega gradiva dopolnite s katerim od regionalnih ali lokalnih problemov, s katerim bi radi seznanili svojega

(pri vas izvoljenega) poslanca ne glede na to, iz katere stranke je. Pri tem vas posebej opozarjamo, da svoj obisk pri poslancu dokumentirate in obenem obvestite koordinatorko projekta Anjo Šonc v ZDUS, kako uspešen je bil obisk, ali ste imeli težave pri dogovaranju zanj, kakšno je vaše mnenje o pripravljenosti poslanca za tak neposreden dialog itd. (Podatke potrebujemo zaradi metodologije, saj je projekt mednarodno sofinanciran).

Še bolj pomembno pa je, da vsebinski del obiska posredujete lokalnim medijem – občinskim glasilom, lokalnim radijskim in TV postajam, da se z njihovimi novinarji dogovorite o posredovanju vaših (naših) stališč prebivalcem vaše regije in tako soustvarjate javno mnenje, ki ga bodo poslanci morali upoštevati. Tudi o tem informirajte koordinatorko projekta.

Predlagamo torej, da v vseh PZDU, ki ste že oblikovali ekspertne skupine, začnete z obiski svojih poslancev ali že za ta teden napoveste svoj obisk. Za konec maja (31. maja 2011 ob 10. uri) načrtujemo sestanek vseh koordinatork ali vodij ekspertnih skupin, da pregledamo dosedanje delo, si izmenjamo izkušnje in vnesemo v projekt nove ideje in spoznanja.

Poslancem in javnosti posredujemo naša stališča, aktivirajmo svoje veliko znanje in neprecenljive izkušnje, ki jih imamo, pomagajmo tistim, ki to pomoč očitno potrebujejo, da bi v prihodnje dobili boljše zakone, kot so ti, s katerimi se danes ubadamo na referendumih!

Emil Milan Pintar,
vodja projekta

dr. Mateja Kožuh-Novak,
predsednica ZDUS

Zakaj podpiramo pokojninsko reformo?

V ZDUS se zavedamo, da predlog pokojninske reforme ni pripravljen tako, da bi ga z veseljem podprli ali sprejeli brez pripomb. Po drugi strani pa je jasno, da reformo potrebujemo, saj Slovenija hitro in nezadržno drsi v strukturna neskladja, ki že ogrožajo naš razvoj. Pri tem moramo posebej opozoriti predvsem na naslednje probleme:

- hitro naraščanje populacije, starejše od 65 let (65+), ki danes predstavlja manj kot četrtno prebivalstva Slovenije, že v naslednjih 15 letih pa se bo njen delež povečal na slabo tretjino, do leta 2050 pa skoraj na polovico; ti tokovi staranja prebivalstva zahtevajo hitro ukrepanje;
- v Sloveniji se je prehitro zmanjševalo število delovnih mest v gospodarstvu in se obenem povečevalo v infrastrukturi, zlasti državni upravi, kar ogroža ravnotežje proračuna (in državnih blagajn), saj zdaj posluje s skoraj 6 mio evrov primanjkljaja na dan;
- že zdaj je prevelika obremenitev delovnih mest (tudi zaradi ene najkrajših zaposlitvenih dob v Evropi), zaradi česar postaja naše gospodarstvo v evropskih razsežnostih nekonkurenčno, posledica tega pa je selitev naše industrije v produktivnejša okolja.

Pokojninske reforme torej ne podpiramo iz sebičnih razlogov, z željo, da bi zaščitili naše pokojnine, temveč v prepričanju, da bi zavrnitev te reforme dodatno obremenila zdajšnja delovna mesta v gospodarstvu, podražila odpiranje novih delovnih mest ter pospešila selitev industrije in beg intelektualcev iz Slovenije, kar so znamenja gospodarske neuspešnosti in nekonkurenčnosti. Zavračanje nujnih reform dolgoročno ogroža naš razvoj in prihodnost naših otrok in vnukov.

info.zdus

Povezovanje starejših v Velenju

Skupnost in demografske spremembe. Da bi lahko spregovorili o skupnosti, se je potrebno v uvodu vprašati: kaj skupnost sploh je. V zadnjih letih se ne le v evropskem, pač pa tudi v slovenskem prostoru poraja vrsta pobud, ki vedno znova opozarjajo na prehitro razslojevanje, na povečan delež družbenih skupin, ki postopoma drsijo iz osrednjega aktivnega družbenega dela. Ena izmed njih je tudi skupina starejših.

Zato je v tem, hitro spreminjajočem se času skupnostna usmeritev nujna za kompleksnejše reševanje težav posameznikov, skupin in skupnosti. Slednja omogoča, da lahko ljudje izboljšamo kakovost svojih življenj in pridobimo vpliv na procese, ki na nas učinkujejo.

Naše skupno poslanstvo naj bi bilo usmerjeno predvsem v iskanje in ustvarjanje možnosti skozi katere bo posameznik znotraj deklarirane skupnosti voljan in zmožen ponovno tkati mreže.

Vzpostavljena mreža. Čeprav imamo v naši državi še vedno dovolj visok odstotek socialne varnosti in njenih zavarovanj, pa vseeno že sledimo procesom izključevanja. Starejšim se odrekajo osnovne človekove pravice, zlasti na področju odvzema kompetenc in dostojanstva.

V naši skupnosti smo vedno imeli občutek za ljudi. Na področju aktivnega staranja, predvsem pa kakovostne starosti nismo zaostajali za evropskimi trendi. Oblikovali smo vrsto programov, ustanovili nekaj aktivnih društev, v okviru Učeeče se skupnosti pa z medgeneracijskim sodelovanjem spregovorili na omizjih, v odprtih pogovorih. Vendar smo menili, da je tudi to premalo.

In prav na temelju teh zavedanj in iskanj je lani oktobra postala aktualna pobuda predsednika Šaleške pokrajinske zveze društev upokojujencev Velenje Draga Semeta. Sestala se je manjša skupina posameznikov, ki smo v skupnosti na področju dela s starejšimi že delovali. Vendar predvsem vsak zase in manj povezovalno. Pobuda

je naletela na odziv občinskih struktur, zato smo hitro sestavili koordinacijsko skupino za socialno vključenost starejših v mestni občini. Za predsednika skupine je bil imenovan Drago Karl Seme. Člana sta še podžupana, predstavnica oddelka za negospodarstvo Velenja in predstavniki univerze za tretje življenjsko obdobje, projekta Starejši za starejše, Centra za socialno delo in Inštituta Integra – inštituta za razvoj človeških virov. Skupina ni zaprta, in vabi medse nove ustvarjalne skupnostne vire.

Aktivnosti. Že z mesecem novembrom 2010 deluje v prostorih saleške pokrajinske zveze vsako sredo med 9. in 11. uro posvetovalnica za starejše. V njej delajo štiri aktivne prostovoljke, ki se tedensko pri svetovanju izmenjujejo.

Že v začetku si je skupina zadala nalogo oblikovati vodnik po socialnih programih. Brošura Tretja generacija v skupnosti mestne občine Velenje je bila izdana v 5 tisoč izvodih, ob podpori župana in občine Velenje. Z njo smo želeli omogočiti starejšim dostop do kar najbolj relevantnih informacij.

V ospredje so postavili ustanovitev centra starejših, ki jo je mestna uprava sprejela z razumevanjem. S pomočjo PZDU in univerze za tretje življenjsko obdobje smo naredili anketo. Pomembno je, kaj in katere storitve si v centru želijo ljudje, saj si pobudniki ustanovitve centra želijo si, da postane center skupni, ustvarjalen in povezovalen prostor. Ob pomoči občine je že izbrana lokacija. En pomembnih ciljev je vsekakor spodbujanje medgeneracijske povezanosti in sodelovanja, zato bo center odprt za različne oblike prostovoljnega dela: starejši za starejše, medgeneracijsko prostovoljsko delo, poklicno prostovoljsko delo (učitelji, zdravniki, socialni delavci, medicinske sestre, kuharji, vrtnarji ipd.) in ne nazadnje tudi nove oblike virtualnega prostovoljstva.

*Skupina v projektu
Aktivno državljanstvo ŠPZDU Velenje*

Zanimivo, novo, preberite

Obisk zagrebških upokojencev Ljubljani

Člani hrvaške upokojenske matice iz Zagreba so obiskali ZDUS, kjer so pripravili razstavo ročnih del, obiskali enega od dnevnih centrov in si ogledali mesto.

V imenu ZDUS jih je sprejel podpredsednik Tone Donko, pozdravil pa jih je tudi povsem novi predsednik evropske upokojenske organizacije AGE Marjan Sedmak, sicer tudi predsednik ljubljanske mestne ali osrednjeslovenske upokojenske organizacije. Goste iz Zagreba je pozdravil še direktor instituta Hevrek! Andrej Jus, ki je že ves čas tehnični organizator festivalov za tretje življenjsko obdobje. Na lanskem festivalu so hrvaški gosti skušali ugotoviti, na katerem področju bi se lahko predstavili letos. Iz bogatega izbora možnosti jim zanesljivo ne bo težko predstaviti nekaterih tipičnih hrvaških ročnih del in izdelkov. *info.zdus*

V duhu sodelovanja generacij

Festival za tretje življenjsko obdobje je pripravil dan, namenjen medgeneracijskemu sodelovanju. Na ploščadi Maximarketa v Ljubljani so pripravili avnijo stojnic, na katerih so se predstavila društva in organizacije, ki spodbujajo sožitje med generacijami.

Dogajanja na stojnicah je popestril program na odru, kjer so si mimoidoči napasli oči ob žonglerskih vragolijah in plesnih točkah nastopajočih vseh starosti, uho in srce so ogrele ljudske pesmi, za ljubitelje bolj divjih ritmov pa so poskrbeli rokerji iz srednje vzgojiteljske šole. V trgovini Maximarket je bila prav takrat prostovoljska akcija Jaz tebi vrečko, ti meni zgodbo. Mladi prostovoljci so ponudili pomoč starejšim nakupovalcem pri pakiranju nakupljenega v vrečke in pri njihovem prenašanju do avtomobilov ali do doma. Čemu dogodek? Ustvarjalci festivala za tretje življenjsko obdobje verjamejo, da je sodelovanje med mladimi in starimi ključ za prijaznejšo in bogatejšo družbo. V preteklosti so se mladi učili iz izkušenj starejših, zdaj pa tak prenos znanj zamira, obenem pa se že kaže zamenjava vlog, ko mladi učijo starejše, kako se lažje spopasti s pastmi informacijske družbe. Predstavnik Zveze društev upokojencev Slovenije Milan Pavliha poudarja, da med omenjanjem medgeneracijskega sodelovanja vse prevečkrat

pozabljam na srednjo generacijo. Kot poučen primer je navedel ljubiteljska kulturna društva, v katerih sodelujejo od najmlajših do tistih malo starejših in starih. Med druženjem prenašajo znanje, hkrati pa se s tem krepijo vezi med ljudmi. *info.zdus*

Srečanje upokojenskih organizacij Slovenije in Hrvaške

Na srečanju predstavnikov zveze društev upokojencev Slovenije in hrvaške upokojenske matice, ki je bilo sredi meseca maja na Ptuj, so podpisali listino o sodelovanju upokojencev dveh sosednjih držav. Podpisnika izjave sta bila predsednika obeh organizacij dr. Mateja Kožuh Novak in Josip Vincek.

Podpisnika se strinjata, da organizaciji okrepi sodelovanje na področjih, ki povezujejo obe organizaciji, cilj pa nameravajo doseči z obiski in z izmenjavo dobrih izkušenj.

Predsednica ZDUS Kožuhova je obisk ocenila kot evropski, dobrodošel in koristen. Nadaljevala je: »Povezovanje starejših omogoča upokojencem, da se uspešneje bojujejo za svoje pravice in jih uveljavljajo, kar je zlasti pomembno za upokojence iz držav nekdanje Jugoslavije. Poleg tega moramo vedeti, da namenja evropska unija razmeroma veliko denarja za delo nevladnih in neprofitnih organizacij, med katere sodijo tudi društva upokojencev.« *M. Ozmeč*

SAVA
HOTELS & RESORTS

Razvajanje za seniorje v Termah Ptuj

Zelo ugodne ponudbe tudi za bivanje v bungalovih!

Grand Hotel Primus****superior 198 € 4 noči (ned-pet)
20.5. - 8.7.2011

Paket vključuje: 4x polpenzion v Grand Hotelu Primus, 2x dnevno vstop v bazene in savne Termalnega Parka, neomejeno kopanje v hotelskih bazenih Vespasiamus, kopalni plašč in brezplačni dostop do interneta v sobi

POSEBNE UGODNOSTI! GRATIS: 1x posvet pri zdravniku fiziatru ali revmatologu oziroma 1x limfna drenaža (presso) 40 minut za odstranjevanje strupov iz telesa in pospeševanje delovanja limfe, **brez doplačila za enoposteljno sobo!**
Doplačilo za: turistično takso (1,09 EUR) na osebo na dan

Cena v EUR velja na osebo na noč v dvoposteljni sobi oziroma v economy sobi (Grand Hotel Primus) in vključuje DDV. Cena je veljavna pri minimalnem bivanju 4 noči in velja le ob predložitvi potrdila o statusu upokojenca. Ostali popusti so izključeni oziroma so po ceniku.

www.terme-ptuj.si, e: rezervacije@terme-ptuj.si,
T: 02 / 74 94 500

TERME
PTUJ

Obvestila ZDUS

Pojasnilo: DU so v širšem javnem interesu!

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nam je sporočilo, da DU, včlanjena v ZDUS, nimajo avtomatično statusa društva, ki dela v širšem javnem interesu, ampak se morajo (če v lokalnem okolju niso zadovoljni s splošno izjavo ZDUS) prijaviti sami na MDDSZ.

Celotno besedilo, kako pridobiti status društva v javnem interesu, in ustrezne obrazce najdete na: http://www.mk.gov.si/si/storitve/postopki/statusi_in_pravice/pridobitev_statusa_v_javnem_interesu/ Za dodatne informacije lahko pokličete Matejo Ušlaker na MDDSZ, tel. št.: 01/369 77 51.

*Zdenka Ferfila, univ. dipl. oec.,
generalna sekretarka ZDUS*

Likovna kolonija 2011 v Izoli

Likovno kolonijo v hotelu Delfin že več kot deset let pripravlja in sofinancira ZDUS, zadnje leto pa je sredstva za mentorja prispeval tudi JSKD.

Del stroškov krijejo udeleženci s kotizacijo, ki letos znaša 60 evrov. Udeleženci si sami krijejo tudi potne stroške.

- Vsak udeleženec podari hotelu po eno sliko.
- Vodja kolonije je predsednik ali član komisije.
- Strokovnega vodjo komisija poišče med likovnimi strokovnjaki.
- Udeleženci ustvarjajo v delavnicah in na plenarnem delu, kjer izpopolnjujejo svoje teoretično znanje.
- Po končanih ustvarjalnih delavnicah udeleženci pripravijo razstavo, ki je tudi prodajna in je na ogled javnosti.
- DU Izola pripravi kulturni program.
- Urnik dela pripravi vodja kolonije.
- Strokovno vsebino poteka kolonije predlaga mentor.

Na razpis komisije za kulturo pri PZDU lahko vsaka zveza pošlje po dva udeleženca.

Če katera od zvez ne prijavi udeleženca, lahko to mesto zasede udeleženec iz druge pokrajine.

V kolonijo povabi ZDUS tudi likovnike, domačine iz Izole, da tako spodbudi druženje in medsebojno sodelovanje.

Član komisije iz Izole bo presodil, ali bi si udeleženci lahko ogledali katero od kulturnih prireditev, razstavo ali kako drugo zanimivost.

Kolonija se zaključi z družabnim srečanjem, ki ga pripravi direktor hotela.

Vsi udeleženci prejmejo potrdilo o sodelovanju.

Vodja kolonije za udeležence pripravi vprašalnik o tem, kaj jim je bilo všeč in kaj predlagajo za naslednjo kolonijo.

Izbor najboljših del bo razstavljen v Cankarjevem domu med festivalom za tretje življenjsko obdobje.

V letošnjem letu bomo likovnikom podelili tri nagrade:

1. nagrada: 150 evrov,
2. nagrada: 100 evrov in
3. nagrada: 50 evrov.

*Erna Tibaut,
predsednica komisije ZDUS za kulturo*

Evropska komisija in medgeneracijska solidarnost

Leto 2012 je leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti. Konferenca o tej temi je bila v Bruslju in je pokazala, da si države članice, nacionalne vlade, regionalne in lokalne oblasti, sindikati ter nevladne organizacije pod aktivno starostjo predstavljajo več kot le podaljševanje delovne dobe in prizadevanje za izboljšanje delovnih razmer za starejše.

Kaj sploh pomeni aktivno staranje? Kaj zagotavlja sodelovanje v družbi v drugi polovici življenja? Po mnenju nekaterih udeležencev konference že to, da smo aktivni in zdravi. Kaj pa če nismo ali ne bomo zdravi? Se lahko aktivno staramo le, če smo samozadostni, neodvisni, dostojanstveni? Da, a tudi starejši, prejemniki pomoči, nemočni in od drugih odvisni so izjemno pomembni, pa čeprav zgolj na simbolni ravni. V tem je njihovo delovanje in v tem je njihovo dostojanstvo. Zdi se, da je pogledov na aktivno staranje veliko. »Zame aktivno staranje ne pomeni delati za vsako ceno, temveč imeti več možnosti za uporabo storitev javnega zdravstva, za dostop do informacij, da se lahko sporazumemo,« je dejala Neelle Kroes, podpredsednica Evropske komisije, pristojna za digitalni program.

info.zdus

Novi projekti v ZDUS

Predstavitve projekta SAAPHO – varno staranje s pomočjo modernih informacijskih tehnologij. K projektu so nas povabili Španci (Barcelona, Digital Centre Technologic). V projektu bo sodelovalo 7 organizacij iz 4 držav (Španija, Nemčija, Švedska in Slovenija).

Namen projekta je podpora aktivnemu staranju in starejšim z inovativnimi podpornimi IKT rešitvami (TV, mobilni telefon, posebne naprave), ki jim bodo omogočile čim daljše neodvisno in avtonomno življenje v domačem okolju.

Aktivno staranje je v projektu razumljeno kot izboljšanje življenjskih razmer starejših s pomočjo IKT tehnologije na področju skrbi za zdravje (varna uporaba zdravil, spremljanje fizične aktivnosti, merjenje krvnega sladkorja in zdravstveno svetovanje), na področju varnosti bivanja v stanovanju (uporaba senzorjev za zaznavanje dima, ognja, CO₂, merjenje temperature in vlažnosti zraka v stanovanju in avtonomne reakcije na nevarne spremembe) in na področju uporabnikom prijazne servisne dejavnosti (olajšati glasovno ali pisno komunikacijo s sorodniki, negovalci, zdravstvenimi delavci, izmenjava slik in video posnetkov ter uporaba iger za ohranjanje spomina).

Naša vloga v projektu bo skupaj z enim od španskih partnerjev izpeljati pilotsko testiranje modelov, ki jih bodo razvili sodelavci v projektu. Projekt bo trajal štiri leta. Aktivnosti bodo praviloma stekle v septembru 2011.

Projekt bo v Sloveniji vodil upokojeni strokovnjak s področja moderne informacijske tehnologije, slovenski koordinator projekta pa bo mladi strokovnjak, zaposlen s polovičnim delovnim časom.

info.zdus

PO ZDRAVJE IN DOBRO POČUTJE V TERME 3000

Kjer je pred milijoni let valovilo Panonsko morje, danes domuje eno najbolj priljubljenih termalnih središč Terme 3000. Ko jih enkrat izkusite, okusite in doživite, vas bodo vedno znova popeljala v svoj gostoljubni objem.

Imate težave z bolečinami v križu oziroma v hrbtenici, vratu, kolkih ali kolenih? Dovolite, da vam pomagamo pri lajšanju težav, ki jih prinesejo leta, kot radi rečemo. Osební in strokovnih nasvet v terapevtskem in wellness centru Thermalium celovito zaokrožamo z najsodobnejšimi storitvami in edinstvenimi zdravilnimi darovi prekmurske zemlje, ki nam je zapustila zdravilne termalne vrele črne termo-mineralne vode.

SENIOR PROGRAM

5 dnevni program od nedelje do petka (5 noči)
Hotel Termal**** od 10.4. do 22.4. in od 02.5. do 10.6. 2011

Cena: **199 Eur** po osebi

BREZ DOPLAČILA ZA ENOPOSTELJNO SOBO!

Program vključuje:

- Polpenzion (samopostrežni zajtrk in večerja)
- Neomejeno kopanje v bazenih kopališča hotela Termal
- Neomejeno kopanje v bazenskem kompleksu Terme 3000
- Na dan odhoda možnost celodnevne kopanja
- Neomejen vstop v savno (finska) v kopališču hotela Termal
- Kopalni plašč v sobi
- Vsak dan ob 8.00 uri jutranja telovadba (20 minut lažjih vaj telovadnici Thermalium)
- Vsak dan vodna gimnastika ob 11.00 uri v kopališču Termal
- Vsak dan – brezplačna izposoja nordijskih palic (v pisarni animacije)
- Vsak dan – brezplačna karta pohodniških poti v okolici (v pisarni animacije)
- V ponedeljek in sredo – plesna glasba v Taverni hotela Ajda
- V torek – plesna glasba v restavraciji hotela Termal
- V ponedeljek ob 9.30 uri (dobimo se v avli hotela Termal – ogled traja cca 30 min)

Vsi ostali popusti se izključujejo.

VABLJENI V ZAKLADNICO NEPREČENLJIVIH IN BLAGODEJNIH TRENUTKOV!

Informacije in rezervacije:

TERME 3000 MORAVSKE TOPLICE

Telefon: 02/ 512 22 00, 512 22 80, e-pošta: info@terme3000.si